

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ
МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС**

**(до 30-річчя Української асоціації міжнародного права,
до 20-річчя кафедри європейського права факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка)**

**CURRENT PROBLEMS OF THE IMPLEMENTATION
OF THE ASSOCIATION AGREEMENT BETWEEN UKRAINE AND THE EU**

**(30 years of Ukrainian Association of International Law,
20 years of the Department of European Law of the Faculty International Relations,
Ivan Franko National University of Lviv)**

IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF LVIV
JEAN MONNET CENTRE OF EXCELLENCE
«WESTERN UKRAINIAN RESEARCH CENTER FOR EUROPEAN STUDIES»
FACULTY OF INTERNATIONAL RELATIONS
DEPARTMENT OF EUROPEAN LAW

**CURRENT PROBLEMS OF THE IMPLEMENTATION
OF THE ASSOCIATION AGREEMENT
BETWEEN UKRAINE AND THE EU**

**(30 years of Ukrainian Association of International Law,
20 years of the Department of European Law of the Faculty
International Relations, Ivan Franko National University of Lviv)**

Edited by Mykhailo Mykivych

Monograph

Lviv
Ivan Franko National University of Lviv
2023

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЦЕНТР ДОСКОНАЛОСТІ ІМЕНІ ЖАНА МОНЕ «ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ЦЕНТР З ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТУДІЙ»

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ
МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС**

**(до 30-річчя Української асоціації міжнародного права,
до 20-річчя кафедри європейського права
факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка)**

За редакцією професора Михайла Микієвича

Монографія

Львів
ЛНУ ім. Івана Франка
2023

УДК [341.24.01:339.92](477:4-672ЄС)

А 43

Авторський колектив:

І. Брацук (1.2), С. Бурак (1.3), О. Головка-Гавришева (3.1), Т. Комарова (1.4),
М. Микієвич (передмова, 1.1), О. Олексів (3.5), П. Присяжний (2.3), А. Подільчак (3.3),
О. Серета (1.1), С. Сенік (3.3), К. Смирнова (2.1), І. Софінська (2.2), О. Трагнюк (3.4),
Ю. Утко-Масляник (3.2), М. Федунь (3.6), І. Яворська (2.4), І. Яковюк (3.4)

За повного або часткового використання матеріалів монографії посилання на видання обов'язкове. Матеріали надруковано методом прямого відтворення тексту, наданого авторами, які несуть відповідальність за його достовірність, зміст і стилістику, за правильне цитування джерел та посилання на них.

Рецензенти:

д-р юрид. наук, проф., член-кореспондент АПрНУ *В. Н. Денисов*
(Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України);
д-р юрид. наук, проф., член-кореспондент АПрНУ *М. В. Буроменський*
(Київський національний університет ім. Т. Шевченка)

Рекомендовано до друку:

Центром досконалості імені Жана Моне

«Західноукраїнський дослідницький центр з європейських студій».

Протокол від 25 січня 2022 р. № 1

Вченою радою Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол від 27 вересня 2023 р. № 54/9

Підготовлено в межах реалізації проєкту імені Жана Моне в рамках програми Еразмус+ 99469-EPP-1-2018-1-UA-EPPJMO-CoE: Західноукраїнський дослідницький центр з європейських студій (Центр досконалості імені Жана Моне). Підтримка Європейською комісією цієї публікації не є схваленням її змісту, який відображає виключно позицію авторів/автора, і Комісія не є відповідальною за будь-яке використання оприлюдненої у ній інформації.

This contribution is prepared in the framework of the realization of the Jean Monnet project under the Erasmus+ programme 99469-EPP-1-2018-1-UA-EPPJMO-CoE Western Ukrainian Research Center in European Studies (Jean Monnet Centre of Excellence). The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

А 43

Актуальні проблеми імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (до 30-річчя Української асоціації міжнародного права, до 20-річчя кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка) = Current Problems of the Implementation of the Association Agreement between Ukraine and the EU (30 years of Ukrainian Association of International Law, 20 years of the Department of European Law of the Faculty International Relations, Ivan Franko National University of Lviv) : монографія / [І. Брацук, С. Бурак, О. Головка-Гавришева та ін.] ; за ред. проф. М. Микієвича. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 234 с.

ISBN 978-617-10-0796-3

Проаналізовано сучасну теорію та практику імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Дослідження проведено через призму аксіологічних пріоритетів політичної, економічної та секторальної асоціації в умовах реалізації Україною статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу.

Для наукових працівників та юристів-практиків, фахівців у сфері міжнародного та європейського права, міжнародних відносин та європейської інтеграції України, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ISBN 978-617-10-0796-3

УДК [341.24.01:339.92](477:4-672ЄС)

© Брацук І., Бурак С., Головка-Гавришева О. та ін., 2023

© ЗУДЦЄС, 2023

© ЛНУ ім. Івана Франка, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДНЄ СЛОВО	9
FOREWORD	11
ПЕРЕДМОВА	
ПІДГОТОВКА СУЧАСНИХ ЮРИСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ ЯК ГОЛОВНА УМОВА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС: ДОСВІД ЛЬВІВСЬКОЇ ШКОЛИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА	13
PREFACE	
TRAINING OF MODERN INTERNATIONAL LAWYERS AS THE MAIN CONDITION FOR THE IMPLEMENTATION OF THE EU-UKRAINE ASSOCIATION AGREEMENT: THE EXPERIENCE OF THE LVIV SCHOOL OF EUROPEAN LAW	15
РОЗДІЛ 1. АКСІОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ В ПРОЦЕСІ ВПРОВАДЖЕННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	17
1.1. Бінарна природа верховенства права в контексті імплементатції Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.....	17
1.2. До питання змісту та функціонування механізму імплементатції права Європейського Союзу	25
1.3. Принципи і теоретико-правові засади інтеграції України в цифровий ринок ЄС	37
1.4. Прямая дія угод про асоціацію – останнє слово за Судом справедливості Європейського Союзу	52
РОЗДІЛ 2. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПОЛІТИЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	62
2.1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом як інструмент європеїзації правового порядку України	62
2.2. Людиноцентричний вимір євроінтеграційного курсу України: міграція та набуття громадянства.....	71
2.3. Східне партнерство – формат багатостороннього та двостороннього співробітництва ЄС з третіми країнами.....	86
2.4. Згода на обробку персональних даних у ЄС.....	99

РОЗДІЛ 3. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СЕКТОРАЛЬНОЇ АСОЦІАЦІЇ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	116
3.1. Правове регулювання захисту споживачів у Європейському Союзі та Україні	116
3.2. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у космічній сфері: стан, проблеми, перспективи.....	131
3.3. Міжнародні стандарти захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах у контексті імплементации Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.....	154
3.4. Деякі питання виконання Україною зобов'язань за Угодою про асоціацію з ЄС у сфері запобігання змінам клімату	166
3.5. Правові засади співробітництва України та Європейського Союзу у сфері атомної енергетики	180
3.6. Правове регулювання поводження з відходами згідно з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС	196
ВИСНОВКИ	206
CONCLUSIONS.....	207
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	208
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	230
INFORMATION ON AUTHORS	232

CONTENTS

ПЕРЕДНЄ СЛОВО	9
FOREWORD	11
ПЕРЕДМОВА	
ПІДГОТОВКА СУЧАСНИХ ЮРИСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ ЯК ГОЛОВНА УМОВА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС: ДОСВІД ЛЬВІВСЬКОЇ ШКОЛИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.....	13
PREFACE	
TRAINING OF MODERN INTERNATIONAL LAWYERS AS THE MAIN CONDITION FOR THE IMPLEMENTATION OF THE EU-UKRAINE ASSOCIATION AGREEMENT: THE EXPERIENCE OF THE LVIV SCHOOL OF EUROPEAN LAW	15
CHAPTER 1. THE AXIOLOGICAL LANDMARKS IN THE PROCESS OF IMPLEMENTING THE EU-UKRAINE ASSOCIATION AGREEMENT	17
1.1. The Binary Nature of the Rule of Law in the Context of Implementing the Association Agreement between Ukraine, the EU and the European Atomic Energy Community	17
1.2. On the Matter of Content and Functioning Mechanism of the EU Law Application.....	25
1.3. The Principles and Theoretical and Legal Backgrounds of Ukraine’s Integration into the EU Digital Market	37
1.4. The Direct Effect of Association Agreements – the Final Decision is by the Court of Justice of the European Union	52
CHAPTER 2. LEGAL FUNDAMENTALS OF THE EU-UKRAINE POLITICAL ASSOCIATION	62
2.1. The Association Agreement between Ukraine and the European Union as a instrument for the Europeanization of Ukraine’s legal order.....	62
2.2. The Human-Centered Dimension of Ukraine’s European Integration Course: Migration and Citizenship Acquisition.....	71
2.3. The Eastern Partnership – the -Multi and -Bilateral Cooperation Format of the EU with Third Countries.....	86
2.4. The Consent for the Personal Data Processing in the EU	99

CHAPTER 3. THE LEGAL BACKGROUNDS FOR THE ECONOMIC AND SECTORAL ASSOCIATION BETWEEN UKRAINE AND THE EU	116
3.1. Legal Regulation of the Consumer Protection in the European Union and Ukraine	116
3.2. Implementing the EU–Ukraine Association Agreement in the Space Sector: State, Challenges and Perspectives.....	131
3.3. International Standards of Information Protection in the Information and Communication Systems within the Context of the Implementation of the EU–Ukraine Association Agreement	154
3.4. Some Issues of Ukraine's Compliance with the EU–Ukraine Association Agreement on Climate Change Prevention.....	166
3.5. Legal Framework for the Cooperation between Ukraine and the European Union in the Field of Nuclear Energy.....	180
3.6. Legal Regulation of Waste Disposal under the EU–Ukraine Association Agreement	196
ВИСНОВКИ	206
CONCLUSIONS.....	207
REFERENCES.....	208
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	230
INFORMATION ON AUTHORS	232

ПЕРЕДНЕ СЛОВО

У лютому 2019 року набули чинності зміни до Конституції України, які закріплюють на рівні Основного Закону євроатлантичний курс нашої держави. Фактично ця подія стала останнім формальним кроком для конституційного визнання «європейської ідентичності Українського народу і незворотності європейського та євроатлантичного курсу України» (Преамбула Конституції України). Це є визнання того, що давно є очевидним (європейська ідентичність народу України), і того, до чого десятиліттями йшов цей народ (повноправне членство у Європейському Союзі).

Тривалий шлях до євроінтеграції був і залишається для нашої країни складним. Були етапи декларативного «прагнення» до членства в Євросоюзі із фактичною активною розбудовою відносин у всіх сферах із росією та країнами СНД на практиці. Були етапи (а це весь період після проголошення незалежності України у 1991 році) більш чи менш активного спротиву росії європейській інтеграції України. Торговельні війни, політичний шантаж, блокування дипломатичної діяльності України – це все елементи гібридної війни росії, яка велась упродовж усіх цих років з метою не допустити інтеграції України з ЄС. Врешті, *відмова від підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом у 2013 році, що була зроблена, серед іншого, під економічним тиском рф, спричинила Революцію гідності в Україні.*

Тому підписання і синхронна ратифікація 16 вересня 2014 року Угоди про асоціацію між Україною, Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами стали, безумовно, історичними подіями. Втім, робота у процесі євроінтеграції на цьому не завершилась, а навпаки, дістала нових викликів. Щорічні звіти про імплементацію Угоди про асоціацію є свідченням цього. Багато зроблено, але й багато залишається проблем на цьому шляху. Належний аналіз євроінтеграційного процесу, усіх законодавчих, інституційних та виконавчих його аспектів, врешті – галузеве дослідження процесу виконання вимог Угоди про асоціацію, є докорінно важливим для вирішення цих проблем, або й їх уникнення.

Саме тому публікація монографії «Актуальні проблеми імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» є вкрай своєчасним і актуальним для української науки і практики кроком. У праці піднято найнагальніші питання виконання Україною вимог для набуття повноправного членства у Євросоюзі – від ґрунтового аналізу засадничих принципів євроінтеграції до дослідження окремих аспектів виконання Україною положень Угоди про асоціацію, їхніх позитивів і проблемних моментів.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС говорить про необхідність відповідності українського законодавства не тільки переліку чітко встановлених норм самої Угоди, а й спільним цінностям та правовим стандартам і законодавству Євросоюзу. Втім, «диявол криється в деталях», а самі несподівані виклики можуть чекати на нашу державу в окремих секторальних аспектах євроінтеграції. Усі ці питання – від фун-

даментальних засад європейської інтеграції, її філософії і ідеології, змісту і механізмів функціонування імплементації права ЄС до самих конкретних проблем практики (прав людини, європеїзації правової системи України, захисту персональних даних, захисту прав споживачів, діяльності у космічній сфері та багатьох інших) – є глибинним науковим висвітленням у монографії.

Хочеться особливо відзначити редакційну роботу над цим науковим дослідженням, яка сприяла вибору оптимальної структури та змісту роботи. Завдяки зусиллям редактора монографії, професора Михайла Микієвича, це монографічне дослідження стане у ряд кращих праць сучасної української правової науки.

Публікацію монографії «Актуальні проблеми імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» приурочено до двох ювілейних дат – **30-річчя Української асоціації міжнародного права та 20-річчя кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка**. Адже саме перед юристами-міжнародниками стоїть завдання провести процес європейської інтеграції досконало, фахово і з якомога швидшим результатом набуття Україною повноправного членства у ЄС.

Щодо ролі дослідження проблем процесу європейської інтеграції, України, важливо окремо наголосити на ролі міжнародно-правової освіти. І тут не можна не згадати про роль одного з основних центрів міжнародно-правової освіти в сучасній Україні, зокрема освіти у галузі європейського права – Львівського національного університету імені Івана Франка. За справедливим визначенням завідувача кафедри європейського права Львівського національного університету і головного редактора цього видання, професора М. Микієвича, «створена 20 років тому, одна із перших в Україні на факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка – кафедра європейського права» стала «центром вивчення і дослідження європейського права та порівняльного правознавства, який здобув авторитет в Україні та за кордоном».

Тому цілком природно, що саме під егідою Львівського національного університету виходить друком ця монографія.

Вітаємо авторів цього ґрунтовного видання, фахівців у галузі міжнародного права, зокрема європейського права, та усю юридичну спільноту України із публікацією монографії «Актуальні проблеми імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС»!

Ольга Буткевич,
д-р юрид. наук, проф.,
Президент Української асоціації
міжнародного права

Маркіян Мальський,
д-р екон. наук, проф.,
Надзвичайний і Повноважний Посол України,
декан факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету
імені Івана Франка

FOREWORD

In February 2019, amendments to the Constitution of Ukraine became effective, enshrining the Euro-Atlantic aspirations of our country at the level of the Supreme Law. In fact, this event was the last formal step towards the constitutional recognition of «the European identity of the Ukrainian people and the irreversibility of Ukraine's European and Euro-Atlantic course» («Preamble to the Constitution of Ukraine»). It is the acknowledgement of the fact established long ago (the European identity of Ukrainian people) and of something that this nation has been striving towards for decades (full membership in the European Union).

The long path to European accession has been and remains a challenging one for our country. We have had stages of declarative «aspiration» for EU membership with an actual active development of relations in all spheres with Russia and the CIS countries in practice. And there were stages (the entire period after Ukraine's independence in 1991) of more or less active Russian resistance to Ukraine's European integration. Trade wars, political pressure, and obstruction of Ukraine's diplomatic activities constitute all elements of Russia's hybrid warfare, waged over the years to prevent Ukraine's integration with the EU. In the end, the refusal to sign the EU-Ukraine Association Agreement in 2013, made, among other things, under economic pressure from the Russian Federation, triggered the Revolution of Dignity in Ukraine.

Therefore, the simultaneous conclusion and ratification of the EU-Ukraine Association Agreement on September 16, 2014, by the European Union and the European Atomic Energy Community and their member states have become undeniably historic events. However, the work in the process of European integration did not have an end, but rather faced new challenges. The annual reports on the implementation of the Association Agreement bear testimony to this. Much has been done, but there are still many remaining challenges. Due analysis of the European integration process, all its legislative, institutional and executive aspects, and finally, a sectoral study of the Association Agreement implementation is fundamentally essential for resolving these problems or even avoiding them.

That is why the publication of the «Current Implementation Issues of the EU-Ukraine Association Agreement» monograph is an incredibly timely and relevant step for Ukrainian academia and practitioners. The work raises the most pressing issues of Ukraine's compliance with the requirements for full membership in the European Union. From a thorough analysis of the underlying European integration principles to a study of certain aspects of Ukraine's implementation of the Association Agreement, its merits and challenges.

The EU-Ukraine Association Agreement stipulates that Ukrainian legislation must be consistent not only with the list of clearly established norms of the Agreement itself, but also with common values and legal standards and EU legislation. However, «the devil is in the details», and the most unexpected challenges may await our country in certain sectoral aspects of European integration. All of these issues – from the fundamental principles of

European integration, its philosophy and ideology, the content and mechanisms of EU law implementation to the most specific problems of practice (human rights, Europeanization of the Ukrainian legal system, personal data protection, consumer protection, aerospace activities, and many others) – are covered in depth in the monograph.

Special mention should be made of the editorial work on this research, contributing to the choice of the most appropriate structure and content of the work. Thanks to the efforts of the editor of the monograph, Professor Mykhailo Mykiievych, the present monographic study will enter the ranks of the best works of modern Ukrainian legal studies.

The publication of the «Current Implementation Issues of the EU–Ukraine Association Agreement» monograph is timed to celebrate two anniversaries – the thirtieth anniversary of the Ukrainian International Law Association and the twentieth anniversary of the Department of the European Law at the Faculty of International Relations within the Ivan Franko National University of Lviv. After all, it is international lawyers who are responsible for conducting the European integration process in a perfect, professional manner and with the speedy acquisition of full EU membership by Ukraine.

Speaking about the role of research on the problems of Ukraine’s European integration, it is important to emphasize the role of international legal education. In this context, one cannot but mention the role of one of the key centers of international law education in modern Ukraine, and in particular the education in European law, the Ivan Franko National University of Lviv. As the Head of the Department of European Law at the Ivan Franko National University of Lviv and this publication Editor-in-Chief, Professor Mykola Mykiievych, rightly points out, «established 20 years ago, one of the first in Ukraine at the faculty of the Ivan Franko National University of Lviv – the Department of European Law» has evolved into «a research and study center for European law and comparative jurisprudence, enjoying considerable reputation in Ukraine and abroad».

It is, therefore, perfectly natural that this monograph is brought out under the auspices of Lviv National University.

I extend my congratulations to the authors of this thorough volume, experts in the field of international law, and in particular European law, and the entire legal community of Ukraine on the publication of the «Current Implementation Issues of the EU–Ukraine Association Agreement» monograph!

Olga Butkevych,
Doctor of Legal Sciences,
President
of the International Law
Association of Ukraine

Prof. Markiy Malsky,
Doctor of Economic Sciences,
ambassador extraordinary
ambassador extraordinary
and plenipotentiary of Ukraine
The Dean of the Faculty of International
Relations Ivan Franko National
University of Lviv

ПЕРЕДМОВА

ПІДГОТОВКА СУЧАСНИХ ЮРИСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ ЯК ГОЛОВНА УМОВА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС: ДОСВІД ЛЬВІВСЬКОЇ ШКОЛИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

У сучасних умовах для української Держави є два взаємопов'язані завдання: перше і головне – це перемога у російсько-українській війні та подальша відбудова України, а також реалізація головної мети нашої зовнішньої політики – повноправне членство в Європейському Союзі.

Від найшвидшого процесу нашої інтеграції з ЄС залежить безпека не тільки України, а й європейського континенту загалом, адже відомо, що Європейський Союз – це насамперед проєкт миру в Європі, який за тривалий період існування показав свою життєздатність і ефективність.

23 червня 2022 року Україна безпрецедентно швидко отримала статус країни-кандидата на вступ до ЄС. Сьогодні нашим завданням є виконання ряду критеріїв для переходу до наступного етапу – початку переговорів про вступ до Європейського Союзу. І головним інструментом на цьому етапі залишається Угода про асоціацію, яка справді є потужним, значним за обсягом і за змістом документом, який має дуже великий потенціал розвитку.

Відтак, кожним інструментом треба вміти користуватися, і, власне, сьогодні на передньому плані стоїть важливе питання – підготовка висококваліфікованих юристів-міжнародників для роботи у сфері європейської інтеграції України.

Саме це завдання і виконує, створена 20 років тому, одна із перших в Україні на факультеті міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка – кафедра європейського права. Спільно з кафедрою міжнародного права, іншими кафедрами факультету нам вдалося створити потужний центр вивчення і дослідження європейського права та порівняльного правознавства, який здобув авторитет в Україні та за кордоном.

Сьогодні кафедра готує фахівців зі спеціальності «Міжнародне право» за спеціалізаціями: «Право Європейського Союзу» та «Міжнародна адвокатура». На кафедрі

працюють 13 викладачів, які забезпечують викладання таких дисциплін: «Право ЄС», «Порівняльне конституційне право», «Міжнародне економічне право», «Порівняльне кримінальне право», «Порівняльний цивільний процес», «Порівняльне судове право», спецкурси: «Європейське соціальне право», «Нотаріальний процес», «Судовий захист фізичних та юридичних осіб у ЄС», «Основи діяльності адвокатури», «Європейське приватне право», «Міграційне право ЄС», «Європейське конкурентне право», «Зобов'язальне право», «Адвокатський захист за кордоном», «Адвокатська етика» та ін.

Працівники кафедри брали участь у підготовці низки наукових, навчальних та методичних праць, зокрема: «Європейський Союз: політика, економіка, право» (2004); «Європейське право навколишнього середовища» (2004); «Комерційна дипломатія: торговельна політика і право» (2005); «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на засадах європейських стандартів та рекомендацій» (2018); «Децентралізація публічної влади в Україні. У контексті зарубіжного досвіду та євроінтеграційних процесів» (2021) та ін.

Кафедра європейського права започаткувала також серію перекладів підручників з європейського права вчених провідних університетів Європи, зокрема: Р. Штрайнц «Європейське право» (2009); М. Гердеген «Європейське право» (2008).

Головними напрямками наукових досліджень кафедри є: міжнародно-правові проблеми інтеграції України до світового та європейського співтовариства, в тому числі проблеми теорії права ЄС і міжнародного права, право зовнішніх відносин ЄС, європейське соціальне право, інституційне право ЄС, торговельне право ЄС, порівняльне кримінальне право, порівняльне конституційне право, порівняльне судове право. При кафедрі функціонує аспірантура зі спеціальності «Міжнародне право». За час існування кафедри захищено одну докторську і 14 кандидатських дисертацій.

Разом із кафедрою міжнародного права реалізовується програма подвійних дипломів з «Міжнародного та європейського права» з Вільнюським університетом (Литва), а також програма подвійних PhD дипломів з міжнародного права з університетом Валенсії (Іспанія).

Підготовлена колективом кафедри, спільно з нашими друзями та партнерами з провідних українських шкіл міжнародного та європейського права, монографія дає відповіді та роз'яснює багато теоретичних і практичних проблем імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, чим сприяє швидкому вступу України до Європейського Союзу як повноправного та надійного партнера.

Михайло Микієвич,
д-р юрид. наук, проф.,
завідувач кафедрою європейського права
Львівського національного університету
імені Івана Франка

PREFACE

TRAINING OF MODERN INTERNATIONAL LAWYERS AS THE MAIN CONDITION FOR THE IMPLEMENTATION OF THE EU-UKRAINE ASSOCIATION AGREEMENT: THE EXPERIENCE OF THE LVIV SCHOOL OF EUROPEAN LAW

In today's conditions, the Ukrainian State has two interrelated tasks: the first and most important one is the victory in the Russian-Ukrainian war and the further reconstruction of Ukraine, as well as the realization of the key goal of our foreign policy – full membership in the European Union.

The security of not only Ukraine, but also of the European continent as a whole, depends on the fastest process of our integration with the EU. After all, it is known that the European Union is a project of peace in Europe, which has shown its viability and effectiveness for over a long period of existence.

On June 23, 2022, at unprecedented speed, Ukraine received the status of a candidate country for accession to the EU. Today, our task is to fulfill a number of criteria for the transition to the next stage – the beginning of negotiations on joining the European Union. At this stage, the main tool is the Association Agreement, which is a powerful, significant document in terms of volume and content, with a very high potential for development.

But it is necessary to know how to use each tool and, in fact, today an important issue comes to the fore – the training of highly qualified international lawyers for work in the field of European integration of Ukraine.

This task is precisely performed by the Department of European Law, which was created 20 years ago, and is one of the first in Ukraine at the faculty of Ivan Franko Lviv National University. Together with the Department of International Law and other departments of the Faculty, we managed to create a powerful centre for the study and research of European law and comparative jurisprudence, which has gained authority in Ukraine and abroad.

At present, the department provides training in International Law in the following specialties: «European Union Law and International Advocacy. The department consists of 13 lecturers engaged in teaching the following disciplines: «EU Law», «Comparative Constitutional Law», «International Economic Law», «Comparative Criminal Law»,

«Comparative Civil Procedure», «Comparative Court Law», special courses: «European Social Law, «Notary Procedure», «Legal Protection of Individuals and Legal Entities in the EU», «Fundamentals of the Bar», «European Private Law», «EU Migration Law», «European Competition Law», «Law of Obligations», «Advocacy Abroad», «Attorneys' Ethics».

The faculty members elaborated a number of academic, educational and methodological publications, in particular: «The European Union: Politics, Economics, Law» (2004); «European Environmental Law» (2004); «Commercial Diplomacy: Trade Policy and Law» (2005); «The System of Quality Assurance in Education in Ukraine: Development on the Basis of European Standards and Recommendations» (2018); «Decentralization of Public Power in Ukraine. In the context of foreign experience and European integration processes» (2021).

The Department of European Law has also launched a series of translations of textbooks on European law by scholars from leading European universities, in particular, by R. Streinz «European Law» (2009), M. Herdegen «European Law» (2008).

The Department's main areas of research focus are: the international legal issues of Ukraine's integration into the world and European community, including the problems of EU and international law theory, EU external relations law, European social law, EU institutional law, EU trade law, comparative criminal law, comparative constitutional law, and comparative court law. The Department provides postgraduate studies in International Law. Since its inception, the Department has had one doctoral and 14 PhD theses defended.

In cooperation with the Department of International Law, the Department implements a double degree program in International and European Law with Vilnius University (Lithuania), as well as a double PhD program in International Law with the University of Valencia (Spain).

Prepared by the staff of the department, together with our friends and partners from the leading Ukrainian schools of International and European Law, the monograph answers and explains many theoretical and practical problems of the implementation of the Association Agreement between Ukraine and the EU, which contributes to the rapid entry of Ukraine to the European Union as a full-fledged and a reliable partner.

Mykhaylo Mykivych,
doctor of law sciences, professor,
Head of the Department of European Law,
Ivan Franko National University
of Lviv

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Іван БРАЦУК, канд. юрид. наук, доц., доцент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Степан БУРАК, асистент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Оксана ГОЛОВКО-ГАВРИШЕВА, канд. юрид. наук, доц., доцент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Тетяна КОМАРОВА, д-р юрид. наук, проф., завідувач кафедри права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Михайло МИКІЄВИЧ, д-р юрид. наук, проф., завідувач кафедри європейського права факультету міжнародних відносин, Заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка, професор Вільнюського університету (Литва).

Оксана ОЛЕКСІВ, старший викладач кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Павло ПРИСЯЖНИЙ, канд. юрид. наук, асистент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Антон ПОДІЛЬЧАК, аспірант кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Ольга СЕРЕДА, канд. юрид. наук, доц., доцент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Святослав СЕНИК, д-р філософії, доцент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Ксенія СМІРНОВА, д-р юрид. наук, проф., проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародне співробітництво) Київського національного університету

імені Тараса Шевченка, професор кафедри порівняльного і європейського права Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Ірина СОФІНСЬКА, д-р юрид. наук, проф., професор кафедри теорії права та конституціоналізму Національного університету «Львівська політехніка».

Олеся ТРАГНЮК, канд. юрид. наук, доц., професор кафедри права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Юлія УТКО-МАСЛЯНИК, канд. юрид. наук, доцент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Мар'яна ФЕДУНЬ, канд. юрид. наук, доцент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Ірина ЯВОРСЬКА, канд. юрид. наук, доц., доцент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Іван ЯКОВІЮК, д-р юрид. наук, проф., професор кафедри права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

INFORMATION ON AUTHORS

Ivan BRATSUK, Candidate of Law, Associate Professor, Associate Professor at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Stepan BURAK, Assistant at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Oksana HOLOVKO-HAVRYSHEVA, Candidate of Law, Associate Professor, Associate Professor at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Tetiana KOMAROVA, Doctor of Law, Professor, Head of the Department of European Union Law of Yaroslav Mudryi National Law University.

Mykhaylo MYKIYEVYCH, Doctor of Law, Professor, Head of the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv, Professor at Vilnius University (Lithuania).

Oksana OLEKSIV, Senior Lecturer at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Pavlo PRYSYAZHNYI, Candidate of Law, Assistant at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Anton PODILCHAK, doctoral student at the European Law Department, Faculty of International Relations, Ivan Franko National University of Lviv.

Olha SEREDA, PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor in the European Law Department, Faculty of International Relations, Ivan Franko National University of Lviv.

Sviatoslav SENYK, Doctor of Philosophy, Associate Professor at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Kseniia SMYRNOVA, Doctor of Law, Professor, Vice-Rector for Scientific and Pedagogical Work (International Cooperation) of Taras Shevchenko National University

of Kyiv, Professor at the Department of Comparative and European Law of the Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Iryna SOFINSKA, Doctor of Law, Professor, Professor at the Department of Theory of Law and Constitutional Law of Lviv Polytechnic National University.

Olesia TRAHNIUK, Candidate of Law, Associate Professor, Professor at the Department of European Union Law of Yaroslav Mudryi National Law University.

Yuliya UTKO-MASLYANYK, Candidate of Law, Associate Professor at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Maryana FEDUN, Candidate of Law, Associate Professor at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Iryna YAVORSKA, Candidate of Law, Associate Professor, Associate Professor at the Department of European Law of the Faculty of International Relations of Ivan Franko National University of Lviv.

Ivan YAKOVIUK, Doctor of Law, Professor, Professor at the Department of European Union Law of Yaroslav Mudryi National Law University.

Наукове видання

БРАЦУК Іван Зіновійович,
БУРАК Степан Володимирович,
ГОЛОВКО-ГАВРИШЕВА Оксана Ігорівна
та ін.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ
МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС**

**(до 30-річчя Української асоціації міжнародного права,
до 20-річчя кафедри європейського права
факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка)**

За редакцією професора Михайла Микієвича

Монографія

Редактор *Руслана Спринь*
Комп'ютерне верстання *Світлани Сенік*
Обкладинка *Василя Рогана*

Формат 70x100/16. Ум. друк. арк. 18,86. Тираж 200 пр.
Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи.
Серія ДК № 3059 від 13.12.2007 р.

Видруковано у книжковій друкарні «Коло»,
вул. Бориславська, 8, м. Дрогобич, Львівська обл., 82100.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи.
Серія ДК № 498 від 20.06.2001 р.

The monograph offers the analysis of the current theory and practice of the EU-Ukraine Association Agreement implementation.

The research is conducted through the lenses of the axiological priorities of the association in political, economic, and sectoral matters from the perspective of realization of Ukraine's status as the EU candidate state.

The publication is aimed at scholarly researchers and legal practitioners, specialists and experts in International and European Law, International Relations and European Integration of Ukraine, as well as university professors and students.